

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

17 august 2023

Nr. 01-06-54

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 88 lit. j) din Constituția Republicii Moldova, cu art. 24 din Legea tratatele internaționale ale Republicii Moldova și cu pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17 iulie 2015, prezint Parlamentului, spre examinare, proiectul de lege, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 587 din 14 august 2023, pentru denunțarea Acordului privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek la 9 octombrie 1992.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea proiectului de lege în Parlament se desemnează Ministerul Apărării.

Cu respect,

Sandule
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	- 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 587 din 14 august 2023	- 2 file;
3. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului	- 2 file;
4. Copiile textului Acordului	- 5 file;
5. Argumentarea oportunității denunțării Acordului	- 4 file;
6. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale	- 8 file;
7. Tabelul de sinteză	- 2 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>289</u>	
" <u>17</u> "	<u>08</u> 20 <u>23</u>
Ora _____	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-8558

Chișinău

14 august 2023

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 24 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și pct. 244 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek la 9 octombrie 1992, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 587 din 14 august 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Apărării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului (în limba română – 2 file, în limba rusă – 3 file);
4. Argumentarea oportunității denunțării Acordului (4 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (8 file);
6. Tabelul de sinteză (2 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. Z. Gurău
Tel: 022-250-482

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA	
Nr.	1543
Data	14 08 2023

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 587

din 14 august 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru denunțarea
Acordului privind crearea Comisiei consultative comune
în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek la 9 octombrie 1992**

În temeiul art. 14 alin. (2) și art. 24 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek la 9 octombrie 1992.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

**pentru denunțarea Acordului privind crearea Comisiei consultative
comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek la 9 octombrie 1992**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se denunță Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek la 9 octombrie 1992.

Art. 2. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Comitetului Executiv al Comunității Statelor Independente denunțarea Acordului menționat.

Art. 3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA

oportunității denunțării Acordului privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek, la 9 octombrie 1992

A. Descrierea tratatului

Informații generale.

Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 a fost semnat de către următoarele state membre ale Comunității Statelor Independente: Republica Armenia, Republica Belarusi, Republica Kazahstan, Republica Kîrgîzstan, Republica Moldova, Federația Rusă, Republica Tadjikistan, Turkmenistanul, Republica Uzbekistan și Ucraina. Acordul a fost semnat de Ucraina cu mențiunea "cu excepția, cuvintelor "securitate" din art.1 și 2". Acordul nu e semnat de Republica Azerbaidjan și Republica Georgia.

Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, încheiat la Bișkek, la 9 octombrie 1992, este semnat din numele Republicii Moldova de către Președintele Republicii Moldova, fiind un tratat interstatat, conform prevederilor art.3, art.24 din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova. Acordul nominalizat este publicat în ediția oficială: *Tratate Internaționale*, vol.16, pag.174 și pe pagina web al depozitarului: <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/151#text>.

Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 nu figurează în calitate de document de referință pentru alte documente semnate în cadrul CSI.

Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 este constituit din titlu, preambul și 7 articole. Acordul este întocmit într-un singur exemplar original, în limba rusă. Exemplarul original se păstrează în Arhiva Guvernului Republicii Belarusi, care va remite statelor semnatare ale prezentului Acord copia lui certificată.

Informații privind conținutul tratatului.

Scopul Acordului în cauză este executarea consecventă a obligațiilor asumate în baza Acordului privind forțele armate convenționale în Europa, Actului de la Viena din 1992 și altor acorduri internaționale în domeniul dezarmării (*Preambul*).

Obiectul Acordului este instituirea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării, în componența căreia intră reprezentanții împuterniciți ai statelor participante, și organizarea interacțiunii în vederea realizării acordurilor internaționale și soluționării altor probleme ce țin de domeniul securității și dezarmării (*art.art.1-4 din Acord*).

Acordul vizat este menit să execute obligațiile asumate în baza Tratatului cu privire la forțele armate convenționale în Europa și a documentelor adiționale, ratificat prin Hotărârea nr.1075/1992 a Parlamentului Republicii Moldova. Republica Moldova este parte la Documentul de la Viena din 2011 privind măsurile de construire a încrederii și securității.

Statele membre la Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 sunt, concomitent, părți la Tratatul cu privire la forțele armate convenționale în Europa și a documentelor adiționale, precum și la Documentul de la Viena din 2011 privind măsurile de construire a încrederii și

securității, care din punct de vedere al dreptului internațional are prioritate, fiind promovate și implementate la nivel internațional.

Acordul în cauză prevede funcțiile Comisiei în domeniul securității și dezarmării: coordonarea acțiunilor în vederea executării obligațiilor corespunzătoare în cadrul acordurilor internaționale; schimb de opinii și informație; studierea și generalizarea practicii executării acordurilor multilaterale; consultări în problemele activității de inspecție în cadrul executării acordurilor multilaterale; examinarea altor chestiuni în limitele competenței Comisiei (*art.2 din Acord*).

Acordul nominalizat stabilește că ședințele Comisiei se vor convoca pe măsura necesității, la cererea unui stat participant, dar nu mai rar de o dată pe an, de regulă, în orașul Minsk. Organizarea activității Comisiei este pusă în sarcina Grupului de lucru pentru pregătirea organizațional-tehnică și ținerea ședințelor Consiliului Șefilor de State și Consiliului Șefilor de Guverne ale Comunității Statelor Independente. Comisia elaborează și aprobă Regulamentul și Regulile sale de procedură ale activității ei (*art.3-4 din Acord*).

Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 prevede expres că Acordul intră în vigoare din momentul semnării, fără a prevedea termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității și nici modul de amendare acestuia.

B. Analiza oportunității denunțării tratatului:

Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 prevede că Statul participant are dreptul, în orice moment, să denunțe prezentul Acord, în asemenea caz statul respectiv va transmite, cu un preaviz de 6 luni, o notificare corespunzătoare Guvernului Republicii Belarusi, care imediat va informa despre aceasta celelalte state participante (*art.6 din Acord*).

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (Nr. DI/1/391- 902 din 30 ianuarie 2023 și Nr. DI/1/391- 2185 din 24 februarie 2023) a solicitat Ministerului Apărării demararea, pe domeniul de responsabilitate, a procesului de denunțare a tratatelor semnate în cadrul CSI, utilitatea cărora a dispărut. Ministerul Apărării consideră că nu este oportună menținerea calității de stat membru a Republicii Moldova la Acordul vizat și propune denunțarea acestuia. Republica Moldova se bazează și implementează prin intermediul Armatei Naționale mecanismele de consolidare a încrederii și securității, precum Documentul de la Viena din 2011 și Tratatul privind forțele armate convenționale în Europa.

Menținerea calității de stat membru a Republicii Moldova la Acordul nominalizat nu mai este validă, în temeiul rezervelor adoptate prin Hotărârea nr.76/1994 a Parlamentului Republicii Moldova la Acordul de constituire a Comunității Statelor Independente, semnat în numele Republicii Moldova la 21 decembrie 1991 la Alma-Ata. Astfel, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Acordul de constituire a CSI cu rezervă la art.6, cu excepția alineatelor trei și patru, ce prevăd următoarele:

"Statele membre ale Comunității vor păstra și susține, sub comandament unit, spațiul militar-strategic comun, inclusiv controlul unic asupra armamentului nuclear, ordinea realizării căruia va fi reglementat de un acord special.

Ele garantează de asemenea condiții necesare amplasării, funcționării, aprovizionării materiale și sociale a forțelor armate strategice. Părțile se obligă să promoveze o politică coordonată în domeniul ocrotirii sociale și asigurării cu pensii a

militarilor și familiilor lor.” Respectiv, aceste prevederi din Acordul de constituire a CSI nu sunt obligatorii pentru Republica Moldova.

Altă rezervă adoptată prin Hotărârea nr.76/1994 a Parlamentului Republicii Moldova la Acordul de constituire a CSI este expunerea articolului 12 din Acord în următoarea redacție:

”Înaltele Părți Contractante, pornind de la legislația națională, garantează respectarea obligațiilor internaționale, ce decurg din Tratatul fostei U.R.S.S.

Parlamentul Republicii Moldova pornește de la înțelegerea faptului că Republica Moldova, în cadrul Comunității Statelor Independente, se va orienta mai întâi de toate la colaborarea economică și va exclude interacțiunea în domeniile politico-militare, ca fiind în contradicție cu principiile suveranității și independenței Republicii Moldova.”. Astfel, Republica Moldova nu interacționează în domeniile politico-militare în cadrul CSI.

Acțiuni întreprinse anterior pentru evitarea denunțării Acordului privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 nu se cunosc.

La etapa actuală, la depozitarul Acordului privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării din 9 octombrie 1992 nu sunt înregistrate notificări din partea celorlalte părți la Acord față de posibila decizie de denunțare a tratatului <http://cis.minsk.by/reestr2/doc/151#documentCard>. Cu referință la solicitarea Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Ministerul Apărării al Ucrainei (*scrisoarea cu nr.8 din 30.03.2023*) informează că pentru Ucraina, la momentul de față, formal rămâne în vigoare Acordul privind crearea Comisiei consultative comune în problemele dezarmării. Poziția celorlalte părți la Acordul vizat față de posibila decizie de denunțare a acestuia nu se cunosc, la moment.

Consecințe politice negative la toate nivele nu sunt identificate, pentru că Ministerul Apărării asigură totalitatea măsurilor/activităților desfășurate la nivel național în vederea respectării angajamentelor internaționale asumate în cadrul Documentului de la Viena din 2011 privind consolidarea încrederii și securității, Tratatului privind forțele armate convenționale în Europa și participă la sistemul de securitate al Națiunilor Unite (*conform Cărții Națiunilor Unite din 26 iunie 1945, în vigoare pentru Republica Moldova din 2 martie 1992*). Republica Moldova proclamă neutralitatea sa permanentă și nu admite dislocarea de trupe militare ale altor state pe teritoriul său (*art.11 din Constituția Republicii Moldova, în vigoare din 27 august 1994*). Republica Moldova dispune de Forțe Armate în conformitate cu Constituția (*art.57, 108*). Totodată, autoritățile Republicii Moldova sunt obligate să ia toate măsurile necesare, inclusiv de ordin militar, care i-ar permite să se apere eficient împotriva amenințărilor în adresa valorilor fundamentale constituționale, precum independența națională, integritatea teritorială sau securitatea statului. Participarea Republicii Moldova la sisteme colective de securitate, asemenea sistemului de securitate al Națiunilor Unite, operațiuni de menținere a păcii, operațiuni umanitare etc., care ar impune sancțiuni colective împotriva agresorilor și infractorilor de drept internațional, nu este în contradicție cu statutul de neutralitate (*art.1, liniutele doi și patru din Hotărârea nr.14/2017 a Curții Constituționale privind interpretarea articolului 11 din Constituție*).

Nu se prevăd consecințe financiar-economice sau de altă natură. Ministerul Apărării planifică, anual, necesarul de resurse pentru asigurarea respectării angajamentelor internaționale asumate în cadrul Documentului de la Viena din 2011 privind consolidarea

încrederii și securității, Tratatului privind forțele armate convenționale în Europa, în limita competenței funcționale deținute.

Denunțarea Acordului prezentat nu va necesita modificarea sau adoptarea unor acte normative noi.

În temeiul Acordului în cauză, în Republicii Moldova nu au fost create careva structuri și respectiv nu este necesar lichidarea unor structuri existente.

Nu va fi necesar elaborarea unui plan de acțiuni în legătură cu denunțarea Acordului în cauză.

Consecințe în raport cu alte părți la Acordul vizat și cu părțile terțe nu se cunosc, la moment.

Nu va fi necesar încheierea unor alte tratate în cazul denunțării Acordului prezentat.

Ministru

Digitally signed by Nosatii Anatolie
Date: 2023.06.28 16:26:48 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎI